

Sygn. akt I C 316/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2023 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Lisowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Judyta Masłowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 maja 2023 roku

sprawy z powództwa S. S. (1)

przeciwko B. S. (1)

o zachówek

o r z e k a:

I. Zasądza od pozwanego B. S. (1) na rzecz powoda S. S. (1) tytułem zachowku po J. S. (1) kwotę 6 143,43 zł (sześć tysięcy sto czterdzieści trzy złote 43/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 03.06.2021r. do dnia zapłaty.

II. Zasądza od pozwanego B. S. (1) na rzecz powoda S. S. (1) tytułem zachowku po B. S. (2) kwotę 10 239,06 zł (dziesięć tysięcy dwieście trzydzieści dziewięć złotych 6/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 03.06.2021r. do dnia zapłaty.

III. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.

IV. Zasądza od powoda S. S. (1) na rzecz pozwanego B. S. (1) kwotę 83,48 zł (osiemdziesiąt trzy złote 48/100) tytułem zwrotu kosztów procesu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

V. Nakazuje ściągnąć od pozwanego B. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Piszcu kwotę 1 098,98 zł (jeden tysiąc dziewięćdziesiąt osiem złotych 98/100) tytułem brakującej zaliczki w zakresie przegranego powództwa.

VI. Nakazuje zwrócić powodowi S. S. (1) kwotę 435,71 zł (czteryście trzydzieści pięć złotych 71/100) z tytułu niewykorzystanej zaliczki.

Sygn. akt I C 316/21

UZASADNIENIE

S. S. (1) wystąpił z powództwem przeciwko B. S. (1) o zachówek. Zażądał zapłaty na swoją rzecz kwoty:

- 18 750 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty – tytułem zachowku po zmarłej J. S. (1) - matce stron,

- 31 250 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty – tytułem zachowku po zmarłym B. S. (2) - ojcu stron.

Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że matka stron niniejszego procesu, J. S. (1), zmarła 19 kwietnia 2019 roku, natomiast ojciec B. S. (2) zmarł 30 grudnia 2019 roku. Spadkodawcy nie pozostawili testamentów. Sąd Rejonowy w Piszku postanowieniem wydanym w sprawie I Ns 107/20 stwierdził, że spadek po J. S. (1) na podstawie ustawy nabył mąż w udziale 1/4 części oraz czworo dzieci w udziale po 3/16 części, natomiast spadek po B. S. (2) na podstawie ustawy nabyło czworo dzieci w udziale po 1/4 części każde z nich.

Powód wskazał, że jedynym majątkiem spadkodawców była zabudowana nieruchomość stanowiąca działki gruntu o nr geod. (...) i (...), o łącznej powierzchni 5200 m⁽²⁾, położona w obrębie G. w gminie O., dla której Sąd Rejonowy w Piszku prowadzi księgę wieczystą (...). Nieruchomość tą spadkodawcy w dniu 4 lutego 1998 roku darowali synowi - pozwanemu B. S. (1). Darowana pozwanemu nieruchomość powinna, zdaniem powoda, być zaliczona na schedę spadkową, a aktualna wartość tej nieruchomości wynosi 400 000 złotych.

Powód podniósł ponadto, iż wezwał pozwanego do dobrowolnej zapłaty zachowku, wyznaczając pozwanemu 7 dniowy termin do spełnienia tego świadczenia, jednakże wezwanie pozostało bezskuteczne. Ustosunkowując się do wezwania pozwany przytoczył szereg okoliczności, które nie mają odzwierciedlenia w rzeczywistości i którym to twierdzeniom powód zaprzecza. Przede wszystkim, powód ani za życia rodziców, ani po ich śmierci nie otrzymał stosownej rekompensaty. Prawdą jedynie jest, że relacje stron nie należą do najlepszych i nie ma widoków na ich poprawę.

Pozwany B. S. (1) w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł, że powód, podobnie jak pozostałe rodzeństwo stron, został stosownie wyposażony przez rodziców. Otrzymał w darowiznie środki finansowe w łącznej wysokości 65 000 złotych na zakup wiaty garażowej w G., na zakup budynku mieszkalnego w G. oraz na wkład na książeczke mieszkaniowej (...). Darowizny powyższe były dokonane wyłącznie w formie ustanej, jednak fakt ich dokonania i ich wartość znane były rodzeństwu stron i były przez nich akceptowane.

Nadto pozwany podniósł, że zarówno przed, jak i po dokonaniu na jego rzecz przedmiotowej darowizny, nie tylko ponosił koszty utrzymania tej nieruchomości i przeprowadzanych na niej remontów, lecz również w znacznej mierze ponosił koszty utrzymania spadkodawców, a zwłaszcza zapewnienia im odpowiedniej opieki wykonywanej m.in. przez opłacaną przez niego opiekunkę K. G.. Kierował się nie tylko szczerymi uczuciami dbając o los rodziców pomimo stałego zamieszkiwania za granicą, lecz również realizował zapisy § 4 umowy darowizny ustanawiające na rzecz spadkodawców dożywotnią służebność używania całego darowanego budynku, co niewątpliwie umniejszyło jego rynkową wartość, a w konsekwencji rynkową wartość całej darowanej nieruchomości.

Pozwany wskazał, że mając na uwadze wiek rodziców i stan ich zdrowia, utrudniające zwłaszcza zimą codzienną egzystencję, w uzgodnieniu ze spadkodawcami sprzedał darowaną nieruchomość za cenę 50 000 złotych i po dołożeniu 30 000 zł nabył, tylko i wyłącznie w celu zapewnienia rodzicom godziwych warunków bytowych, dwupokojowe mieszkanie w O. wyposażone we wszystkie niezbędne media i urządzenia. Po śmierci rodziców mieszkanie te zostało zbyte przez pozwanego.

Z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował podaną przez powoda wartość przedmiotowej nieruchomości i kwotę przysługującego mu zachowku. W ocenie pozwanego, wartość nieruchomości została przez powoda rażąco zawyżona.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 4 lutego 1998 roku małżonkowie J. S. (1) i B. S. (2) darowali swojemu synowi B. S. (1) zabudowaną nieruchomość stanowiącą działki gruntu o nr geod. (...) i (...), o łącznej powierzchni 5200 m⁽²⁾, położoną w obrębie wsi G. w gminie O., dla której w Sądzie Rejonowym w Piszku prowadzona jest księga wieczysta (...).

Jednocześnie B. S. (1) ustanowił na rzecz darczyńców J. i B. małżonków S. dożywotnią służebność osobistą polegającą na prawie nieodpłatnego korzystania z całego budynku mieszkalnego posadowionego na nieruchomości stanowiącej przedmiot umowy darowizny.

(okoliczności bezsporne, dowód: umowa darowizny k. 23-27)

W dniu 19 kwietnia 2019 roku zmarła J. S. (1), natomiast w dniu 30 grudnia 2019 roku zmarł B. S. (2). Spadkodawcy nie pozostawili testamentów.

Sąd Rejonowy w Piszum prawomocnym postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2020 roku wydanym w sprawie I Ns 107/20 stwierdził, że spadek:

- po J. S. (1), na podstawie ustawy, nabyli: mąż B. S. (2) w 4/16 części oraz dzieci S. S. (1), B. S. (1), W. S. i A. M. (1) – w udziale po 3/16 części każdy z nich,

- po B. S. (2), na podstawie ustawy, nabyli dzieci S. S. (1), B. S. (1), W. S. i A. M. (1) – w udziale po 1/4 części każdy z nich.

Spadkodawcy nie wydziedziczyli swoich dzieci i nie pozostawili żadnego majątku.

(okoliczności bezsporne)

J. i B. S. (2) zamieszkiwali na opisanej wyżej nieruchomości do połowy 2016 roku.

W dniu 10 czerwca 2016 roku B. S. (1), zważywszy na podeszły wiek (84 lata) i stan zdrowia rodziców - po uprzednim złożeniu przez nich oświadczeń o zrzeczeniu się służebności osobistej - zbył darowaną mu nieruchomość i w dniu 11 lipca 2016 roku nabył prawo własności stanowiącego odrębną nieruchomość lokalu mieszkalnego nr (...), o powierzchni 45,10 m², położonego na pierwszym piętrze w budynku nr (...) przy ulicy (...) w O.. W lokalu tym zamieszkali J. i B. S. (2). Mieszkali w nim do dnia swojej śmierci.

W dacie otwarcia spadku J. S. (1) i B. S. (2) mieli po 87 lat. Byli emerytami. W ostatnich latach swojego życia korzystali z pomocy opiekunki opłacanej przez ich mieszkającego na co dzień w Niemczech syna B. S. (1), a także z osobistej pomocy syna S. S. (1) i jego żony oraz córki A. M. (2).

(dowód: umowa sprzedaży z 10.06.2016r. k. 57-61; umowa sprzedaży z 11.07.2016r. k. 51-55; potwierdzenia przelewów k. 67-72; zeznania świadków: B. K. k. 120-121, J. S. (2) k. 129-133, częściowo I. S. k. 141-147; częściowo K. G. k. 155-160, A. M. (2) k. 169-172, Z. W. k. 178, W. S. k. 183-186, Z. S. k. 190-192, M. S. k. 215-218, zeznania powoda k. 261-265v; zeznania pozwanego k. 260v-261v)

Wartość nieruchomości stanowiącej działki gruntu o nr geod. (...) i (...), o łącznej powierzchni 5200 m⁽²⁾, położonej w obrębie wsi G. w gminie O., dla której w Sądzie Rejonowym w Piszum prowadzona jest księga wieczysta (...), według stanu na dzień otwarcia spadku, a według cen obecnych, z uwzględnieniem służebności osobistej, wynosi 131 060 złotych.

Według stanu na dzień 4 lutego 1998 roku, tj. na dzień dokonania darowizny, działka (...) była niezabudowana, częściowo ogrodzona, natomiast działka (...) ogrodzona była siatką z drutu, brama wjazdowa i furtka wykonane były z metalowych pręseł. W centralnej części działka ta zabudowana była wybudowanymi w 1930 roku: murowanym budynkiem mieszkalnym częściowo podpiwniczonym, stodołą drewnianą i oborą murowaną pod jednym dachem, ponadto wiata na drewno i piwnica ziemna. Budynki wykonane były w technologii tradycyjnej, z dachem dwuspadowym o konstrukcji drewnianej, krytym dachówką. Ponadto na działce tej znajdowała się wiata nie związana na trwałe z gruntem. Budynek mieszkalny wyposażony był w instalację elektryczną, woda pobierana była ze studni głębinowej, ścieki odprowadzane były do lokalnego szamba, ogrzewanie było piecowe. W dacie dokonania darowizny,

stan techniczny i standard ww. budynków, wiaty i piwnicy ziemnej był średni. Obecnie budynki i wiata wymagają kapitalnego remontu, stopień ich zużycia jest duży.

(dowód: opinia podstawowa biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości k. 281-317; opinie uzupełniające biegłego k. 353-360 i 417-424; protokół oględzin nieruchomości k. 405-405v)

Sąd zważył, co następuje:

Swoboda dysponowania majątkiem za życia, na przykład w formie darowizn, czy swoboda testowania pozwalająca na dowolne dysponowanie majątkiem w testamencie na wypadek śmierci, mogą prowadzić do pokrzywdzenia osób najbliższych spadkodawcy, które zresztą czasem przyczyniają się do tworzenia lub powiększania majątku spadkowego. Stąd też osoba fizyczna ma przynajmniej moralny obowiązek wspierania rodziny, w tym też pozostawienia im korzyści ze spadku. Jednakże o tym, kto, jakie i na jakich zasadach otrzyma korzyści po zmarłym, decyduje ustawa. Można więc twierdzić, że w kręgu rodziny zmarłego istnieją osoby, którym pozostawienie korzyści jest obligatoryjne w zakresie określonym w ustawie. Stąd też nikt nie może na wypadek swojej śmierci rozporządzić majątkiem zupełnie dobrowolnie, z pominięciem najbliższych (vide wyrok SA w Łodzi z 25.07.2013r., I ACa 141/12, Lex nr 1356561).

Ochrona praw najbliższej rodziny zmarłego należy do podstawowych założeń prawa spadkowego. Znajduje ona wyraz w wielu instytucjach uregulowanych w księdze czwartej kodeksu cywilnego, w tym też i w instytucji zachowku (art. 991-1011 k.c.) zapewniającej osobom wskazanym w ustawie określoną korzyść ze spadku nawet wbrew woli zmarłego (vide wyrok SN z 13.06.2013r., V CSK 385/12, Lex nr 1375506).

W myśl art. 991 § 1 k.c., zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału, czyli tzw. zachówek.

Zgodnie z art. 993 k.c. w zw. z art. 994 § 1 k.c., przy obliczaniu zachowku dolicza się do spadku darowizny uczynione przez spadkodawcę, za wyjątkiem: drobnych darowizn, zwyczajowo w danych stosunkach przyjętych, oraz darowizn dokonanych przed więcej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od otwarcia spadku, na rzecz osób niebędących spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku.

Zgodnie z treścią art. 995 § 1 k.c. wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili ustalania zachowku.

W ocenie Sądu roszczenie powoda co do zasady jest słuszne.

W przedmiotowej sprawie bezspornie ustalono, że spadkodawcy w dacie otwarcia spadków nie posiadali żadnego majątku oraz, że nastąpiło po nich dziedziczenie ustawowe.

Poza sporem było również to, iż jedynym majątkiem spadkodawców była zabudowana nieruchomość stanowiąca działki gruntu o nr geod. (...) i (...), o łącznej powierzchni 5200 m⁽²⁾, położona w obrębie wsi G. w gminie O., dla której w Sądzie Rejonowym w Piszku prowadzona jest księga wieczysta (...), którą to nieruchomość spadkodawcy w dniu 4 lutego 1998 roku darowali swojemu synowi B. S. (1) w zamian za dożywotnią służebność osobistą.

Niewątpliwie przedmiot ww. umowy darowizny winien być brany pod uwagę przy wyliczeniu zachowku, jako składnik podlegający doliczeniu do masy spadkowej.

Wobec braku zgodnego stanowiska stron, wartość nieruchomości będącej przedmiotem ww. darowizny, Sąd ustalił na podstawie wyceny dokonanej przez powołanego w sprawie biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości. Stosownie do treści art. 995 k.c., przy wycenie uwzględniono stan nieruchomości na dzień uczynienia darowizny, a ceny z chwili ustalania zachowku.

Przy wyliczeniu zachowku Sąd ustala stan czynny masy spadkowej, tj. wynikający z różnicy pomiędzy aktywami a pasywami. W przypadku tej części nieruchomości, która była obciążona dożywotnią służebnością osobistą na rzecz darczyńców, należało zatem uwzględnić wartość tej służebności, która już zaistniała na dzień dokonania darowizny, i o tą wartość obniżyć wartość samej nieruchomości.

Normę art. 995 k.c. wyklądać należy z uwzględnieniem jej celu, jakim jest podzielenie się z uprawnionym do zachowku przez osobę obdarowaną wzbogaceniem, wzbogacenie to zaś rozumiane być musi jako różnica między wartością rzeczy w stanie wolnym od obciążeń a wartością ustanowionych jednocześnie z darowizną obciążeń. Ustanowienie użytkownika na rzecz darowanej nie jest wprawdzie świadczeniem wzajemnym ze strony osoby obdarowanej (darowizna wszak, choć jest umową dwustronną, to jest umową tylko jednostronnie zobowiązującą), nie ulega jednak wątpliwości merytoryczny związek między tymi obiema czynnościami i wynikająca z tego związku ich współzależność. Z tej przyczyny przyjmuje się, że wartość ustanowionych na rzeczy darowanej obciążeń rzeczowych na rzecz darczyńcy lub osób mu bliskich zmniejsza wartość nie tylko samej rzeczy w późniejszym obrocie, ale i przedmiotu darowizny rozumianej jako nieodpłatne przysporzenie majątkowe netto na rzecz obdarowanego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 17.01.2014r., I ACa 972/13, Lex nr 1441392).

Biegły P. S. – w oparciu o dokumentację geodezyjną, kartoteki budynków i ustalenia poczynione przez Sąd w toku oględzin nieruchomości – stwierdził, że na dzień 4 lutego 1998 roku, tj. na dzień dokonania darowizny, działka (...) była niezabudowana, częściowo ogrodzona, natomiast działka (...) ogrodzona była siatką z drutu, brama wjazdowa i furta wykonane były z metalowych przeseł. W centralnej części działki (...) zabudowana była wybudowanymi w 1930 roku: murowanym budynkiem mieszkalnym częściowo podpiwniczonym, stodołą drewnianą i oborą murowaną pod jednym dachem, ponadto wiata na drewno i piwnica ziemna. Budynki wykonane były w technologii tradycyjnej, z dachem dwuspadowym o konstrukcji drewnianej, krytym dachówką. Ponadto na działce tej znajdowała się wiata nie związana na trwałe z gruntem. Budynek mieszkalny wyposażony był w instalację elektryczną, woda pobierana była ze studni głębinowej, ścieki odprowadzane były do lokalnego szamba, ogrzewanie było piecowe. W dacie dokonania darowizny, stan techniczny i standard ww. budynków, wiaty i piwnicy ziemnej był średni, zaś obecnie budynki i wiata wymagają kapitalnego remontu, stopień ich zużycia jest duży.

Mając na uwadze powyższe oraz biorąc pod uwagę kilkanaście transakcji nieruchomościami podobnymi (tj. położonymi na terenach wiejskich, zabudowanymi budynkami mieszkalnymi wybudowanymi w podobnym okresie i w podobnej technologii), przeprowadzonymi na terenie powiatu (...) w okresie od czerwca 2020 r. do czerwca 2022 r., biegły ustalił, iż wartość przedmiotowej nieruchomości według stanu na dzień otwarcia spadku, a według cen obecnych, z uwzględnieniem służebności osobistej, wynosi 131 060 złotych. W opiniach uzupełniających biegły rzeczowo odniósł się do zarzutów pełnomocnika powoda i podtrzymał swoją opinię podstawową.

Sąd podzielił opinię podstawową i opinie uzupełniające biegłego P. S.. W ocenie Sądu są to opinie jasne i pełne, w przejrzysty sposób wyjaśniające wszystkie istotne okoliczności oraz uzasadniające przedstawione w nich wnioski i dokonane wyliczenia, a równocześnie są poparte wiedzą i doświadczeniem zawodowym biegłego. Są rzetelne i logiczne. Sam fakt, że opinia jest niekorzystna dla którejś ze stron, nie dyskwalifikuje jej i nie uzasadnia dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego danej specjalności, dlatego też Sąd pominął wniosek dowodowy pełnomocnika powoda o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, uznając, iż zmierzał on jedynie do przedłużenia niniejszego postępowania.

W tym miejscu, odnosząc się zarzutu pozwanego, iż nie był jedynym obdarowanym, albowiem powód otrzymał od spadkodawców darowizny pieniądze, stwierdzić należy, iż materiał dowodowy zgromadzony w tym zakresie, ograniczający się wyłącznie do zeznań świadków, nie pozwala na ustalenie dokładnej wysokości tych darowizn, dat ich dokonania ani formy, a powód i przesłuchana w charakterze świadka żona powoda twierdzeniom tym stanowczo zaprzeczyli.

Niewątpliwie między stronami istniał i istnieje zagorzały konflikt, przede wszystkim na tle majątkowym, jak też na tle prawa do zachowku i jakości opieki sprawowanej przez pozwanego nad rodzicami. Kwestie te jednak nie dają podstaw

do pozbawienia powoda prawa do zachowku. Podkreślić należy, iż przesłuchani w sprawie świadkowie zeznawali na korzyść tej strony, przez którą zostali zawnioskowani. Z zeznań tych wynika, że pozwany – mieszkający na co dzień w Niemczech – zapewniał rodzicom opiekę poprzez opłacanie opiekunki i czynszu za mieszkanie, a powód i jego żona, a także w miarę swoich możliwości siostra stron A. M. (1), udzielali spadkodawcom pomocy osobiście (odwiedzali, robili zakupy, przygotowywali posiłki).

Brak było zatem podstaw do oddalenia w całości powództwa w niniejszej sprawie.

Wobec ustalenia substratu zachowku na kwotę 131 060 złotych i w związku z posiadanymi przez powoda udziałami w spadku po zmarłych rodzicach, uwzględnieniu podlegało roszczenie powoda do łącznej kwoty 16 382,49 złotych.

Udziały rodziców w majątku wspólnym były równe ($131\ 060 : 2 = 65\ 530$ zł). Zatem wartość spadku po spadkodawczyni wynosiła 65 530 złotych. Spadkodawca nabył ponadto spadek po żonie w udziale $\frac{1}{4}$ części ($65\ 530\ \text{zł} \times \frac{1}{4} = 16\ 382,50$ zł), zatem wartość spadku po spadkodawcy wynosiła 81 912,50 złotych ($65\ 530\ \text{zł} + 16\ 382,50\ \text{zł}$).

W związku z powyższym, wartość udziału spadkowego powoda po matce wynosi 12 286,87 złotych ($65\ 530\ \text{zł} \times \frac{3}{16} = 12\ 286,87\ \text{zł}$), z czego połowa w wysokości 6 143,43 złote to kwota należnego powodowi zachowku ($12\ 286,87\ \text{zł} \times \frac{1}{2} = 6\ 143,43\ \text{zł}$). Natomiast wartość udziału spadkowego powoda po ojcu wynosi 20 478,13 złotych ($81\ 912,50\ \text{zł} \times \frac{1}{4} = 20\ 478,13\ \text{zł}$), z czego połowa w wysokości 10 239,06 złotych to kwota należnego powodowi zachowku ($20\ 478,13\ \text{zł} \times \frac{1}{2} = 10\ 239,06\ \text{zł}$).

Mając na uwadze powyższe, uznając, że powód ma prawo żądać od pozwanego zachowku po zmarłych rodzicach oraz, że do spadku winna być zaliczona darowizna dokonana przez spadkodawców w dniu 4 lutego 1998 roku na rzecz pozwanego, Sąd na podstawie powołanych na wstępie rozważań przepisów zasądził od pozwanego na rzecz powoda:

- kwotę 6 143,43 złote - tytułem zachowku po J. S. (1) - z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty,

- kwotę 10 239,06 złotych - tytułem zachowku po B. S. (2) - z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty,

i oddalił powództwo w pozostałej części.

Odsetki Sąd zasądził od dnia następnego po upływie terminu 7 dni określonego przez powoda w skierowanym do pozwanego przed wytoczeniem niniejszego powództwa pisemnym wezwaniu do zapłaty zachowku, które to wezwanie doręczono pozwanemu w dniu 26 maja 2021 roku, co potwierdza załączone do akt sprawy zwrotne potwierdzenie odbioru znajdujące się na karcie 19.

O kosztach procesu, wobec jedynie częściowego uwzględnienia żądań pozwu, Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c., biorąc pod uwagę wygranie sprawy przez powoda w 30%, oraz na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. i przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

Na koszty procesu powoda składały się: kwota 2 500 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 3 600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, kwota 17 złotych tytułem opłaty od udzielonego pełnomocnictwa, kwota 3 000 złotych tytułem zaliczek uiszczonych na poczet wynagrodzenia powołanego w sprawie biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości i kwota 46 złotych tytułem zaliczki na poczet wydatków związanych z oględzinami nieruchomości. Łącznie zatem 9 163 złotych.

Natomiast na koszty procesu pozwanego składały się: kwota 3 600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwota 17 złotych tytułem opłaty od udzielonego pełnomocnictwa, a więc łącznie 3 617 złotych.

Powód wygrał sprawę w 30%, stąd należny mu zwrot kosztów procesu wynosi 2 748,90 złotych ($9\,163\text{ zł} \times 30\% = 2\,748,90\text{ zł}$). Natomiast pozwany wygrał sprawę w 70%, stąd należny mu zwrot kosztów procesu wyniósł 2 531,90 złotych ($3\,617\text{ zł} \times 70\% = 2\,531,90\text{ zł}$). Sąd dokonał kompensacji kosztów i powinien był zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 217 złotych ($2\,748,90\text{ zł} - 2\,531,90\text{ zł} = 217\text{ zł}$), przy czym na skutek błędu rachunkowego orzekł jak w punkcie IV. wyroku.

Łączny koszt opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości P. S. wyniósł 3 843,63 złote i do wysokości 3 000 złotych pokryty został z wpłaconych przez powoda zaliczek, zaś do kwoty 843,63 złote tymczasowo pokryty został ze środków budżetowych Skarbu Państwa. Biorąc pod uwagę przegranie sprawy przez powoda w 70%, a przez pozwanego w 30%, Sąd na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005r., Nr 167, poz. 1398 ze zm.), powinien był nakazać pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Piszcu: od powoda kwotę 590,54 złotych ($843,63\text{ zł} \times 70\% = 590,54\text{ zł}$), a od pozwanego kwotę 253,09 złote ($843,63\text{ zł} \times 30\% = 253,09\text{ zł}$) - tytułem brakującej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego. Jednak na skutek błędu rachunkowego, Sąd orzekł jak w punkcie V. i VI. wyroku.